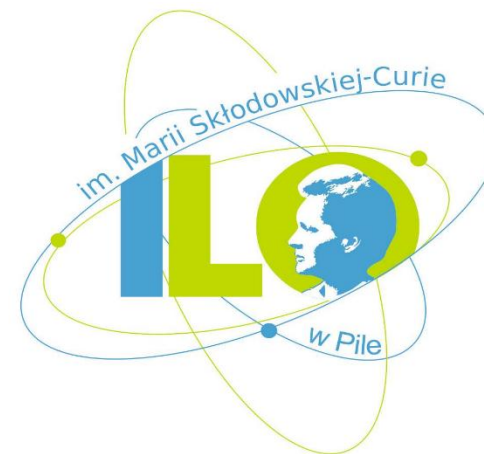


WYMAGANIA EDUKACYJNE

ROK SZKOLNY 2025/2026
PRZEDMIOT: GEOGRAFIA
POZIOM: KLASA 2
ZAKRES: PODSTAWOWY



Wymagania edukacyjne niezbędne do otrzymania przez ucznia poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z **geografii** zakres **podstawowy** w klasie **drugiej**.

1. Formy sprawdzania wiadomości i umiejętności podlegające ocenianiu bieżącemu:

- praca na lekcji,
- odpowiedź ustna,
- konturówka
- prace pisemne (sprawdziany, kartkówki, prace domowe);
- wypowiedzi ustne (materiał bieżący, mapa);
- praca indywidualna i grupowa;
- projekt edukacyjny;
- prezentacje multimedialne;
- działania pozalekcyjne.

2. Uczeń ma możliwość poprawy każdej oceny bieżącej w terminie dwóch tygodni od dnia oddania lub w innym terminie ustalonym z nauczycielem przedmiotu.

Wymagania na oceny śródroczne (I półrocze) obejmują wymagania z działów VI z części 1 Oblicza Geografii do działu II z części 2 Oblicza Geografii włącznie, zaś na oceny roczne obejmują wszystkie wymagania z działów od VI z części 1 Oblicza Geografii do działu V z części 2 Oblicza Geografii włącznie (cały rok szkolny).

Nowe Oblicza geografii. Zakres podstawowy. Część 1

Wymagania na poszczególne oceny				
na ocenę dopuszczającą	na ocenę dostateczną	na ocenę dobrą	na ocenę bardzo dobrą	na ocenę celującą
2	3	4	5	6
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - porządkuje etapy procesu glebotwórczego, - wymienia czynniki glebotwórcze, rozróżnia gleby strefowe i niestrefowe, - podaje nazwy stref roślinnych, - wskazuje na mapie zasięg występowania głównych stref roślinnych, - wymienia gatunki roślin charakterystyczne dla poszczególnych stref roślinnych, - wymienia piętra roślinne na przykładzie Alp. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -charakteryzuje najważniejsze poziomy glebowe na podstawie schematu profilu glebowego, - prezentuje na mapie rozmieszczenie głównych typów gleb strefowych i niestrefowych, - podaje cechy głównych stref roślinnych na świecie, - porównuje na podstawie schematu piętrowość w wybranych górach świata. 	<p>Uczeń</p> <ul style="list-style-type: none"> - omawia cechy głównych typów gleb strefowych i niestrefowych, - charakteryzuje główne typy gleb, - opisuje rozmieszczenie i warunki występowania głównych stref roślinnych na świecie, - charakteryzuje piętra roślinne na wybranych obszarach górskich, - podaje wspólne cechy piętrowości na przykładzie wybranych gór świata. 		

Nowe Oblicza geografii. Zakres podstawowy. Część 2

Wymagania na poszczególne oceny				
na ocenę dopuszczającą	na ocenę dostateczną	na ocenę dobrą	na ocenę bardzo dobrą	na ocenę celującą
2	3	4	5	6
I. Zmiany na mapie politycznej				
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>państwo, eksklawa, terytorium zależne</i> • wymienia elementy państwa • wymienia wielkie państwa 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady eksklaw i wskazuje je na mapie • wskazuje na mapie wielkie państwa i minipaństwa 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady terytoriów zależnych w XXI w. na świecie • odczytuje na mapach aktualny podział polityczny • omawia na przykładach procesy 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady krajów nieuznawanych na arenie międzynarodowej • opisuje zmiany, które zaszły na mapie politycznej świata po II wojnie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia pozytywne i negatywne skutki integracji politycznej i gospodarczej na świecie • omawia konsekwencje zróżnicowania poziomu rozwoju

<p>i minipaiństwa</p> <ul style="list-style-type: none"> określa różnice w powierzchni państw podaje powierzchnię Polski podaje aktualną liczbę państw świata wyjaśnia znaczenie terminów: <i>integracja, dezintegracja</i> wymienia przyczyny procesów integracyjnych na świecie wymienia państwa w Europie powstałe po 1989 r. podaje przykłady organizacji międzynarodowych wymienia przyczyny konfliktów zbrojnych na świecie wymienia wskaźniki rozwoju gospodarczego i społecznego państw 	<ul style="list-style-type: none"> określa pozycję Polski w Europie pod względem powierzchni wyjaśnia różnicę między integracją a dezintegracją państw podaje przykłady procesów integracji i dezintegracji w Europie po 1989 r. określa główne cele ONZ wskazuje na mapie świata miejsca ważniejszych konfliktów zbrojnych w wybranych regionach w XXI w. podaje definicje wskaźników rozwoju krajów: PKB, HDI omawia na wybranych przykładach cechy krajów o różnym poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego 	<p>integracji i dezintegracji w Europie po 1989 r.</p> <ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady organizacji międzyrządowych i pozarządowych podaje przykłady organizacji międzynarodowych, których członkiem jest Polska omawia przyczyny konfliktów zbrojnych na świecie charakteryzuje wybrane konflikty na świecie w latach 90. XX w. i na początku XXI w. omawia przyczyny dysproporcji w rozwoju społeczno-gospodarczym państw świata omawia składowe wskaźnika HDI na przykładzie Polski opisuje zróżnicowanie przestrzenne państw świata według wskaźników HDI 	<p>światowej</p> <ul style="list-style-type: none"> analizuje przyczyny integracji politycznej, gospodarczej i militarnej na świecie na przykładzie Unii Europejskiej omawia skutki konfliktów zbrojnych na świecie ocenia strukturę PKB Polski na tle innych krajów porównuje strukturę PKB państw znajdujących się na różnych poziomach rozwoju społeczno-gospodarczego 	<p>społeczno-gospodarczego krajów i regionów na świecie</p>
--	---	---	---	---

II. Ludność i urbanizacja

<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> podaje aktualną liczbę ludności świata i prognozy zmian porównuje kontynenty pod względem liczby ludności wymienia najludniejsze państwa na świecie wyjaśnia znaczenie terminów: <i>przyrost naturalny, współczynnik urodzeń, współczynnik zgonów, współczynnik przyrostu naturalnego</i> opisuje model przejścia demograficznego wyjaśnia znaczenie terminów: <i>eksplozja demograficzna, regres demograficzny</i> wymienia typy demograficzne społeczeństw wymienia dominujące na świecie modele rodziny wyjaśnia znaczenie terminu <i>współczynnik dzietności</i> wyjaśnia znaczenie terminów: <i>ekumena, subekumena, anekumena</i> wymienia czynniki rozmieszczenia ludności w podziale na przyrodnicze, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia przyczyny zmian liczby ludności świata podaje różnice w przyroście naturalnym w krajach wysoko i słabo rozwiniętych pod względem społeczno-gospodarczym oblicza współczynniki urodzeń, zgonów i przyrostu naturalnego opisuje fazy rozwoju demograficznego podaje przykłady państw, w których występują eksplozja demograficzna i regres demograficzny porównuje piramidy wieku i płci w wybranych krajach wysoko i słabo rozwiniętych pod względem społeczno-gospodarczym wymienia przyczyny starzenia się społeczeństw podaje przykłady państw starzejących się wymienia modele rodziny i omawia ich występowanie na świecie podaje wybrane czynniki rozmieszczenia ludności na świecie opisuje ograniczenia w rozmieszczeniu ludności 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> analizuje dynamikę zmian liczby ludności świata wyjaśnia przyczyny różnic między wartością przyrostu naturalnego w krajach wysoko i słabo rozwiniętych pod względem społeczno-gospodarczym opisuje przyczyny występowania eksplozji demograficznej i regresu demograficznego na świecie omawia zróżnicowanie struktury wieku na świecie wymienia czynniki kształtujące strukturę wieku omawia zróżnicowanie współczynnika dzietności analizuje wpływ wybranych czynników na rozmieszczenie ludności na świecie opisuje bariery osadnicze omawia cechy rozmieszczenia ludności na świecie analizuje zróżnicowanie gęstości zaludnienia na świecie omawia obszary zamieszkałe 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia przyczyny zmian tempa wzrostu liczby ludności na świecie analizuje przestrzenne różnice w wielkości wskaźników urodzeń, zgonów i przyrostu naturalnego na świecie analizuje przyczyny kształtujące przyrost naturalny w poszczególnych fazach przejścia demograficznego analizuje i porównuje piramidy wieku i płci w wybranych krajach świata omawia przyczyny i skutki starzenia się ludności na przykładach wybranych regionów świata określa społeczno-kulturowe uwarunkowania zróżnicowania modelu rodziny porównuje współczynnik dzietności w krajach wysoko i słabo rozwiniętych pod względem społeczno-gospodarczym przedstawia prawidłowości w rozmieszczeniu ludności świata dostrzega problemy uchodźców 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia skutki zmian tempa wzrostu liczby ludności na świecie ocenia konsekwencje eksplozji demograficznej i regresu demograficznego w wybranych państwach analizuje i ocenia zróżnicowanie ludności świata pod względem dzietności w różnych regionach świata przedstawia społeczno-ekonomiczne i ekologiczne skutki nadmiernej koncentracji ludności omawia skutki ruchów migracyjnych dla społeczeństw i gospodarki wybranych państw świata analizuje wpływ religii na życie człowieka i na gospodarkę analizuje przyczyny i skutki urbanizacji wybranych regionów świata przedstawia zależność między udziałem ludności wiejskiej
---	--	---	--	--

<p>społeczno-gospodarcze i polityczne</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia bariery osadnicze wyjaśnia znaczenie terminu <i>wskaźnik gęstości zaludnienia</i> wymienia najgęściej zaludnione kraje na świecie wyjaśnia znaczenie terminów: <i>imigracja, emigracja, reemigracja, saldo migracji</i> przedstawia podział migracji podaje główne kierunki współczesnych migracji ludności na świecie wyjaśnia znaczenie terminu <i>religia</i> wymienia religie uniwersalne wymienia i wskazuje na mapie główne kręgi kulturowe na świecie wymienia rodzaje jednostek osadniczych wyjaśnia znaczenie terminów: <i>miasto, wieś</i> wymienia czynniki lokalizacji jednostek osadniczych wyjaśnia znaczenie terminów: <i>urbanizacja, wskaźnik urbanizacji</i> wymienia płaszczyzny urbanizacji podaje fazy urbanizacji podaje typy zespołów miejskich podaje różnicę między wsią a obszarem wiejskim wyjaśnia znaczenie terminów: <i>wieś, obszar wiejski</i> wymienia kryteria podziału jednostek osadniczych podaje na wybranych przykładach funkcje wsi 	<ul style="list-style-type: none"> oblicza wskaźnik gęstości zaludnienia dla wybranego obszaru wskazuje obszary słabo zaludnione i bezludne podaje główne przyczyny migracji na świecie wskazuje na mapie kraje emigracyjne i imigracyjne odróżnia uchodźstwo od migracji ekonomicznej charakteryzuje wielkie religie i wskazuje na mapie obszary ich występowania przedstawia strukturę wyznaniową w Polsce omawia płaszczyzny procesu urbanizacji przedstawia wskaźnik urbanizacji i jego zróżnicowanie w Polsce i na świecie opisuje fazy urbanizacji wymienia typy aglomeracji i podaje przykłady w Polsce i na świecie wymienia czynniki wpływające na rozwój obszarów wiejskich 	<p>i niezamieszkałe na świecie</p> <ul style="list-style-type: none"> omawia współczesne migracje zagraniczne analizuje saldo migracji zagranicznych na świecie wyjaśnia przyczyny dodatniego lub ujemnego salda migracji na świecie omawia strukturę religijną w wybranych krajach przedstawia zróżnicowanie religijne w Polsce wymienia przyczyny urbanizacji wybranych regionów świata charakteryzuje typy zespołów miejskich, podaje ich przykłady w Polsce i na świecie oraz wskazuje je na mapie charakteryzuje obszary wiejskie na świecie omawia zmiany funkcji współczesnych wsi 	<p>w wybranych państwach</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia konsekwencje zróżnicowania religijnego i kulturowego ludności na świecie analizuje sieć osadniczą wybranych regionów świata na podstawie map cyfrowych przedstawia gęstość zaludnienia obszarów miejskich na wybranych etapach urbanizacji wyjaśnia przyczyny przestrzennego zróżnicowania poziomu urbanizacji na świecie wymienia skutki urbanizacji wybranych regionów świata podaje przyczyny zacierania się granic między miastem a wsią 	<p>w ogólnej liczbie ludności a poziomem rozwoju społeczno-gospodarczego kraju</p>
---	---	--	--	--

III. Sektory gospodarki. Globalizacja

<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia podział gospodarki na sektory wymienia funkcje poszczególnych sektorów gospodarki wyjaśnia znaczenie terminów: <i>globalizacja, indeks globalizacji</i> wymienia płaszczyzny globalizacji 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> omawia znaczenie poszczególnych sektorów gospodarki opisuje funkcje poszczególnych sektorów gospodarki wyjaśnia, czym jest struktura zatrudnienia wymienia kraje o najwyższym indeksie globalizacji na świecie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> porównuje strukturę zatrudnienia w wybranych krajach w latach 90. XX w. i obecnie opisuje zmiany w strukturze zatrudnienia w Polsce po 1950 r. omawia przebieg procesów globalizacji na płaszczyźnie gospodarczej, społecznej i politycznej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> omawia zmiany w strukturze zatrudnienia ludności Polski na tle krajów o różnym poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego wyказuje zależność między wskaźnikiem indeksu globalizacji a poziomem rozwoju społeczno-gospodarczego kraju analizuje skutki globalizacji 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia przyczyny i prawidłowości zmiany roli sektorów gospodarki wraz z rozwojem cywilizacyjnym w wybranych krajach świata i w Polsce przedstawia wpływ globalizacji na gospodarkę światową i życie człowieka
--	---	---	---	---

				na przykładzie Polski	
IV. Rolnictwo, leśnictwo i rybactwo					
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia przyrodnicze i pozaprzyrodnicze czynniki rozwoju rolnictwa wymienia formy użytkowania ziemi wymienia elementy tworzące strukturę użytków rolnych wymienia najważniejsze grupy roślin uprawnych i podaje przykłady należących do nich roślin wymienia zołowych producentów wybranych roślin uprawnych wymienia najważniejsze grupy zwierząt gospodarskich i podaje przykłady zwierząt należących do każdej grupy wyjaśnia znaczenie terminu <i>pogłowie</i> podaje kraje o największym pogłowie bydła, trzody chlewnej, owiec i drobiu na świecie wymienia funkcje lasów wymienia czynniki decydujące o rozmieszczeniu lasów na Ziemi wyjaśnia, czym jest <i>wskaźnik lesistości</i> wyjaśnia znaczenie terminów: <i>rybactwo, rybołówstwo, akwakultura, marikultura</i> podaje kraje, w których rybołówstwo odgrywa istotną rolę wymienia najczęściej poławiane organizmy wodne 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia zróżnicowanie warunków przyrodniczych produkcji rolnej na świecie omawia formy użytkowania ziemi na świecie i w Polsce opisuje strukturę użytków rolnych na świecie i w Polsce omawia czynniki wpływające na rozmieszczenie upraw przedstawia podział i zastosowanie roślin uprawnych przedstawia podział zwierząt gospodarskich i kierunki ich chowu wyjaśnia różnicę między chowem a hodowlą omawia rozmieszczenie lasów na Ziemi przedstawia rozmieszczenie głównych łowisk na świecie omawia rozmieszczenie najbardziej eksploatowanych łowisk na świecie wyjaśnia, czym jest przetłowie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia wpływ czynników przyrodniczych i pozaprzyrodniczych na rozwój rolnictwa na świecie porównuje strukturę użytkowania ziemi w Polsce ze strukturą użytkowania ziemi w wybranych krajach opisuje warunki i rejony upraw wybranych roślin oraz ich głównych producentów dostrzega różnicę między chowem intensywnym a chowem ekstensywnym omawia czynniki przyrodnicze wpływające na rozmieszczenie pogłowie zwierząt gospodarskich na świecie omawia przestrzenne zróżnicowanie wskaźnika lesistości na świecie i w Polsce przedstawia sposoby wykorzystania lasów na świecie opisuje wielkość i znaczenie rybołówstwa na świecie omawia znaczenie akwakultury w gospodarce morskiej świata 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> opisuje zróżnicowanie przyrodniczych warunków produkcji rolnej w wybranym kraju lub regionie omawia zmiany w strukturze użytkowania ziemi na świecie omawia warunki i rejony uprawy oraz głównych producentów zbóż, roślin przemysłowych, bulwiastych i korzeniowych omawia uprawę warzyw i owoców oraz używek na świecie omawia czynniki gospodarcze i religijno-kulturowe wpływające na rozmieszczenie pogłowie zwierząt gospodarskich na świecie charakteryzuje rozmieszczenie i wielkość pogłowie bydła, trzody chlewnej, owiec i drobiu na świecie opisuje skutki rabunkowej i racjonalnej gospodarki leśnej w wybranych regionach świata omawia wpływ rybołówstwa i akwakultury na równowagę w środowisku 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia zależność poziomu produkcji rolnej od warunków przyrodniczych i pozaprzyrodniczych na wybranych przykładach porównuje obecny zasięg wybranych roślin uprawnych z obszarami ich pochodzenia przedstawia tendencje zmian w pogłowie zwierząt gospodarskich na świecie zasadnia konieczność racjonalnego gospodarowania zasobami leśnymi na świecie rozumie zasady zrównoważonej gospodarki leśnej i ochrony przyrody dostrzega związek między wykorzystaniem zasobów biologicznych mórz i wód śródlądowych a potrzebą zachowania równowagi w ekosystemach wodnych 	
V. Przemysł					

<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, czym jest <i>przemysł</i> • wymienia czynniki lokalizacji przemysłu • przedstawia działy przemysłu high-tech • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>industrializacja, dezindustrializacja, reindustrializacja</i> • podaje przykłady procesów dezindustrializacji na świecie • wymienia źródła energii na świecie w podziale na odnawialne i nieodnawialne • wymienia główne surowce energetyczne i przykłady ich wykorzystania • wymienia największych na świecie producentów surowców energetycznych • wyjaśnia, na czym polega <i>bilans energetyczny</i> • podaje największych producentów energii elektrycznej • wymienia rodzaje elektrowni wytwarzających energię ze źródeł odnawialnych i nieodnawialnych • wymienia pozytywne i negatywne skutki rozwoju energetyki jądrowej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przyporządkowuje rodzaj lokalizacji przemysłu do zakładów przemysłowych • podaje cechy przemysłu tradycyjnego i jego rozmieszczenie na świecie • wymienia cechy przemysłu high-tech i jego rozmieszczenie na świecie • wymienia cechy industrializacji, dezindustrializacji i reindustrializacji • podaje różnicę między industrializacją a reindustrializacją • omawia odnawialne źródła energii • opisuje nieodnawialne źródła energii • przedstawia strukturę produkcji energii na świecie • podaje zalety i wady elektrowni ciepłych i jądrowych • omawia zalety i wady wybranych elektrowni odnawialnych • wskazuje na mapie państwa posiadające elektrownie jądrowe • przedstawia wielkość produkcji energii elektrycznej wytwarzanej w elektrowniach jądrowych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • analizuje przyrodnicze i pozaprzyrodnicze czynniki lokalizacji przemysłu na świecie • omawia stopień zależności lokalizacji przemysłu od bazy surowcowej i podaje przykłady tej zależności • porównuje cechy przemysłu tradycyjnego i przemysłu zaawansowanych technologii • omawia przyczyny i skutki dezindustrializacji • podaje przykłady przejawów reindustrializacji w Polsce i wybranych krajach Europy • przedstawia bilans energetyczny i jego zmiany na świecie • przedstawia zmiany w bilansie energetycznym Polski w XX w. i XXI w. • omawia gospodarcze znaczenie energii elektrycznej • opisuje zmiany w produkcji i w zużyciu energii elektrycznej na świecie • omawia rozwój energetyki jądrowej na świecie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia wpływ czynników lokalizacji przemysłu na rozmieszczenie i rozwój wybranych działów przemysłu • omawia znaczenie przemysłu high-tech na świecie • omawia przyczyny i przebieg reindustrializacji • omawia przemiany przemysłu w Polsce w XX w. i XXI w. • omawia skutki rosnącego zapotrzebowania na energię • opisuje strukturę produkcji energii elektrycznej według rodzajów elektrowni na świecie, w wybranych krajach i w Polsce 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia przyczyny zmian roli czynników lokalizacji przemysłu • ocenia wpływ przemysłu zaawansowanych technologii na rozwój gospodarczy i jakość życia ludności • uzasadnia rolę procesów reindustrializacji na świecie, w Europie i w Polsce • przedstawia działania podejmowane na rzecz ograniczenia tempa wzrostu zużycia energii • analizuje wpływ struktury produkcji energii elektrycznej na bezpieczeństwo energetyczne państwa i środowisko geograficzne
---	--	--	--	--

Nowe Oblicza geografii. Zakres podstawowy. Część 2